Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

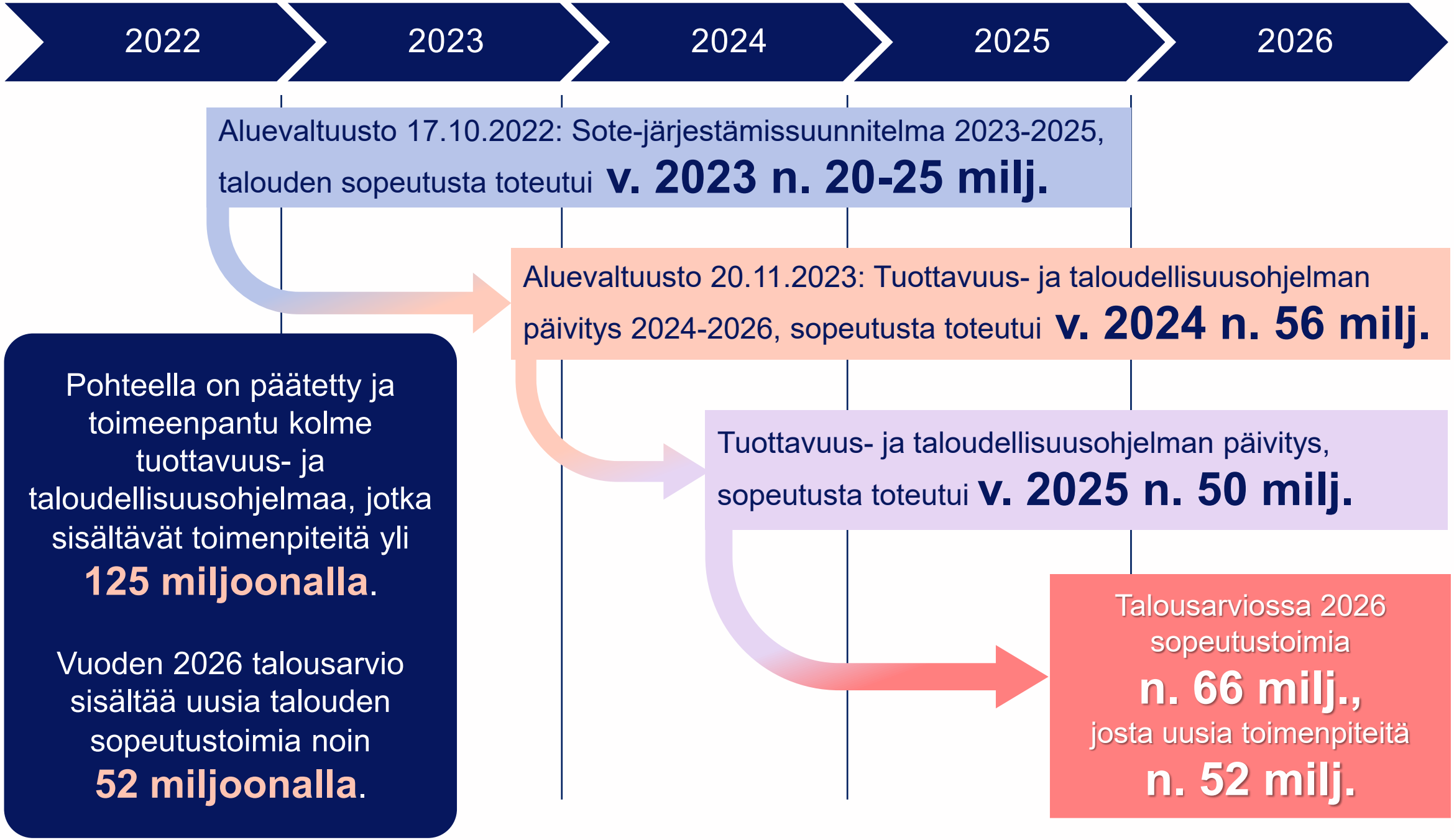
Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan asiantuntijakuuleminen 13.10.2026 / HE 175/2026 vp

Anu Vuorinen, strategia- ja talousjohtaja
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue, Pohde

Keskeiset nostot lausunnosta

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1. Rahoitusjärjestelmää tulee kehittää siten, että hyvinvointialueiden rahoitus vastaa nykyistä paremmin lakisääteisiä tehtäviä, todellista palvelutarvetta, kustannuskehitystä ja alueellisia erityispiirteitä. Erityisesti palvelutarpeen kasvun huomioimista rahoituksessa tulee arvioida suhteessa hyvinvointialueiden järjestämisvastuuseen (60 % vuodesta 2027 alkaen).
2. Alueiden eriytyvän taloustilanteen syitä on tarpeen arvioida kansallisesti. Arvioinnissa on tärkeää tunnistaa, missä määrin erot johtuvat alueiden sopeutuskyvystä ja missä määrin rahoituksen ja palvelutarpeiden välisestä rakenteellisesta epätasapainosta.
3. Rahoituksen ennakoitavuutta tulee merkittävästi vahvistaa.
4. Tehtävä-, asiakasmaksu- ja lainsäädäntömuutoksiin liittyvien rahoitusvaikutusten toteutumista alueilla tulee seurata systemaattisesti ja huomioida ne myöhemmissä rahoitusratkaisuissa.
5. Kehittämisrahoituksen tulee mahdollistaa alueelliset ratkaisut, kevyt hallinnointi ja pitkäjänteinen kehittämistyö. Erillisellä hankerahoituksella ei tule korvata alueiden riittävää perusrahoitusta.
6. Valtion ohjauksen tulee perustua eri vastuuministeriöiden yhteiseen tilannekuvaan ja tavoitteisiin sekä yhteensovitettuun ohjaukseen.
7. Investointiohjauksessa tulee siirtyä nykyistä joustavampaan raamiajatteluun, joka tukee palvelurakenteen uudistamista ja kustannusvaikuttavia investointeja alueilla.

2022
2023
2024
2025
2026
Aluevaltuusto 17.10.2022: Sote-järjestämissuunnitelma 2023-2025, talouden sopeutusta toteutui v. 2023 n. 20-25 milj.
Aluevaltuusto 20.11.2023: Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivitys 2024-2026, sopeutusta toteutui v. 2024 n. 56 milj.
Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivitys, sopeutusta toteutui v. 2025 n. 50 milj.
Talousarviossa 2026 sopeutustoimia n. 66 milj., josta uusia toimenpiteitä n. 52 milj.
Pohteella on päätetty ja toimeenpantu kolme tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa, jotka sisältävät toimenpiteitä yli 125 miljoonalla.
Vuoden 2026 talousarvio sisältää uusia talouden sopeutustoimia noin 52 miljoonalla.

YT-neuvottelujen tulos 2026

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Aiempien yt-neuvottelujen perusteella Pohteelta on vähentynyt **yli 220 johtaja- ja päällikkö-tason sekä asiantuntija-tason henkilötyövuotta.**

	Johto- , esihenkilö- ja päällikkö-tehtävät	Asiantuntija- ja tuki-palvelu-tehtävät	Asiakas- ja potilas-työhön kohdistuvat tehtävät	Yhteensä
Irtisanottavat	64	104	134	**302**
Muu vähennys	20	63	126	**209**
Yhteensä	**84**	**167**	**260**	**511**
Vähennysten osuus vakinaisesta henkilöstöstä ko. henkilöryhmässä	**12,3 %**	**8,7 %**	**2,2 %**	**3,3 %**

Taloudellinen vaikutus n. 28,8 miljoonaa

Sote-järjestämissuunnitelman luonnoksessa esitetyt taloudelliset vaikutukset (päätöksenteossa 11/2026)

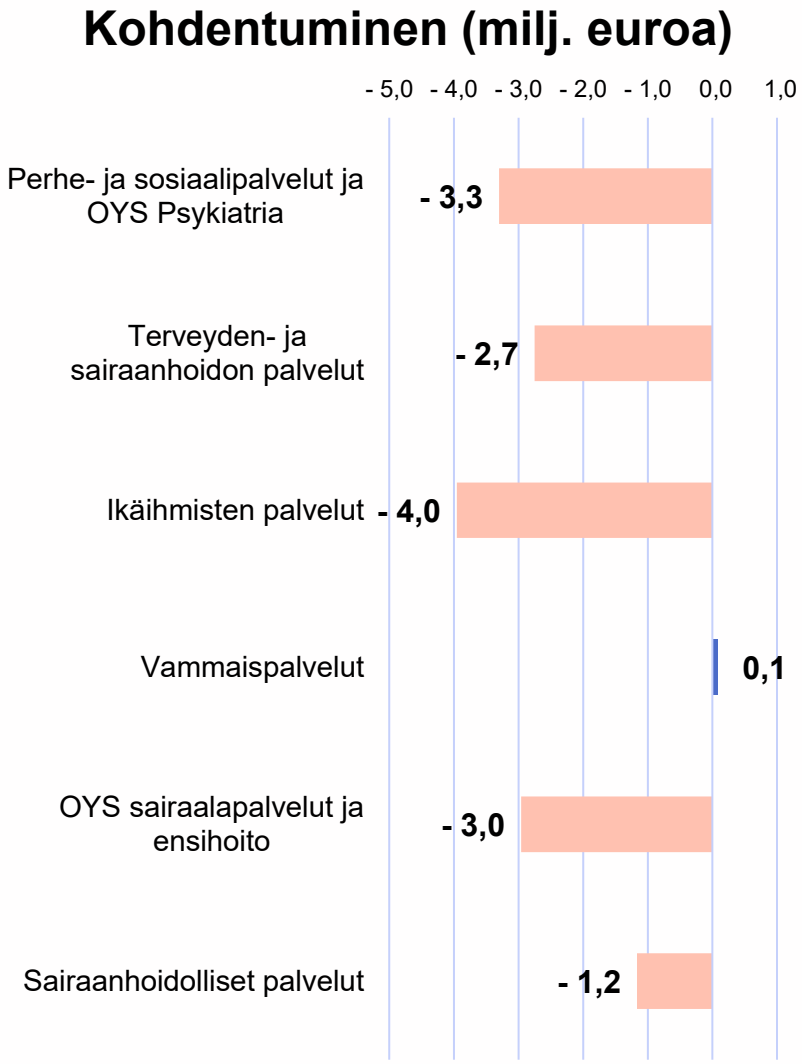
Kokonaisuus	2027	2028
Kotiin ja arkiympäristöön annattavat palvelut	**-17 131 000**	**-23 453 000**
Lasten ja nuorten palvelut	*-2 162 000*	*-3 412 000*
Ikäihmisten palvelut	*-8 039 000*	*-10 616 000*
Vammaisten palvelut	*-4 730 000*	*-6 725 000*
Mielenterveys- ja päihdepalveluita ja muita sosiaalipalveluita tarvitsevien asukkaiden palvelut	*-2 200 000*	*-2 700 000*
Sote-keskusten palvelut	**-452 000**	**-536 000**
Yhteiset palvelut	**-1 335 000**	**-2 025 000**
Yhteensä	**-18 918 000**	**-26 014 000**

Toimialue	2027	2028
Perhe- js sosiaalipalvelut ja OYS-psykiatria	-4 362 000	-6 112 000
Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut	0	0
Ikäihmisten palvelut	-8 039 000	-10 616 000
Vammaispalvelut	-4 730 000	-6 725 000
OYS sairaalapalvelut ja ensihoito	-1 035 000	-1 725 000
Kuntoutus	-330 000	-330 000
Sairaanhoidolliset palvelut	-422 000	-506 000
Yhteensä	**-18 918 000**	**-26 014 000**

Pohde: Tehtävämuutosten laskennallinen kohdentuminen v. 2027 rahoitukseen

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

	Kohdentuminen (miljoonaa euroa)
Perhe- ja sosiaalipalvelut ja OYS Psykiatria yhteensä	-3,3
Terveystarkastusten kehittäminen (HO 2023)	-0,5
Kotoutumislain muutoksesta johtuva ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen rahoitus (siirto momentilta 32.50.30)	-0,1
Lastensuojeluyksiköiden päivystyssääntöjen keventäminen ja joustavoittaminen (Lisätoimet 2025)	-0,1
Sosiaalihuollon työllistymistä ja työ- ja toimintakykyä edistävien palvelujen kokonaisuuden uudistaminen (Lisätoimet 2025)	-0,8
Sosiaalihuoltolain 11 ja 14 §:n uudistaminen (Lisätoimet 2025)	-2,3
Terveystarkastusten kehittäminen, kutsunnanalaisten ja vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutuvien naisten ennakkoterveystarkastukset (siirto momentilta 27.10.01)	0,2
Kotoutumispalveluiden uudistus, ihmiskaupan uhrien korvausten siirto (siirto momentilta 32.50.30)	0,1
Kotoutumispalveluiden uudistus, toimeentulotuen kustannusten korvausten siirto (siirto momentilta 32.50.30)	0,2
Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut yhteensä	-2,7
Lääkkeenmääräämiskäytäntöjen laajentaminen (HO 2023)	-0,4
Terveystarkastusten kehittäminen (HO 2023)	-0,1
Terveystarkastusten kehittäminen, kutsunnanalaisten ja vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutuvien naisten ennakkoterveystarkastukset (siirto momentilta 27.10.01)	0,1
Asiakasmaksujen muutokset (Lisätoimet 2026)	-2,3
Kuoleman toteamista koskevat lainsäädännön muutokset	0,0
Ikäihmisten palvelut yhteeensä	-4,0
Ikääntyneiden ympärivuorikautisen hoivan henkilöstömitoituksen kehittäminen teknologiaa hyödyntäen (HO 2023)	-2,6
Teknologian hyödyntäminen kotihoidossa (Lisätoimet 2025)	-1,2
Sosiaalihuoltolain 11 ja 14 §:n uudistaminen (Lisätoimet 2025)	-0,1
Vammaispalvelut yhteensä	0,1
Vammaispalvelulain soveltamisalan muutos (Lisätoimet 2024)	0,5
Sosiaalihuoltolain 11 ja 14 §:n uudistaminen (Lisätoimet 2025)	-0,4
OYS sairaalapalvelut ja ensihoito yhteensä	-3,0
Asiakasmaksujen muutokset (Lisätoimet 2026)	-2,9
Kuoleman toteamista koskevat lainsäädännön muutokset	0,0
Sairaanhoidolliset palvelut yhteensä	-1,2
Asiakasmaksujen muutokset (Lisätoimet 2026)	-1,5
Lääkkeiden velvoitevarastointia koskevan sääntelyn uudistaminen (siirto momentilta 33.70.20) (BudjL)	0,3
Kaikki yhteensä	**-14,0**

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue